

Брюксел, 8.4.2021
COM(2021) 157 final

2021/0083 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за подписване, от името на Съюза, и временно прилагане на Споразумението за въздушен транспорт между Държавата Катар, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна

Обяснителен меморандум

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Споразумението за въздушен транспорт между Държавата Катар (наричана по-нататък „Катар“) и Европейския съюз и неговите държави членки беше договорено от Комисията съгласно разрешението на Съвета от 7 юни 2016 г.

Въздухоплавателните услуги между ЕС и Катар понастоящем се осъществяват въз основа на двустранни споразумения между отделните държави членки и Катар, доколкото такива съществуват.

Външната политика на Съюза в областта на въздухоплаването включва договарянето на обхватни споразумения за въздухоплавателни услуги, когато са доказани тяхната добавена стойност и техните икономически ползи. По-специално споразумението цели:

- осигуряване на лоялна конкуренция, недискриминация, осигуряване на прозрачност и равни условия за икономическите оператори;
- постепенно отваряне на пазара по отношение на предоставянето на достъп до маршрути и капацитет;
- подобряване на свързаността, което ще бъде от полза за потребителите и икономиката.

• Общ контекст

Указанията за водене на преговори очертават общата цел — договаряне на обхватно споразумение за въздушен транспорт, насочено към постепенно и взаимно отваряне на достъпа до пазарите, подобряване на регулаторното сътрудничество и сближаване, както и осигуряване на лоялна конкуренция и прозрачност.

В съответствие с указанията за водене на преговори на 4 март 2019 г. двете страни парафираха проект на споразумение с Катар.

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Сключването на споразумение на ЕС за въздушен транспорт е основен елемент от развитието на външната политика на ЕС в областта на въздухоплаването, както е описано в съобщенията на Комисията COM (2012) 556 final относно „Външната политика на ЕС в областта на въздухоплаването — посрещане на бъдещите предизвикателства“ и COM (2015) 598 final относно „Стратегия за въздухоплаването в Европа“. Катар е един от най-бързо разрастващите се пазари извън ЕС, на който броят на пътниците е нараснал до над 6 милиона (Евростат 2019). Почти всички държави членки вече са предоставили пълен достъп до пазара си чрез своите съществуващи двустранни споразумения в областта на въздухоплавателните услуги с Катар. Въпреки това тези споразумения не разполагат с подходящи разпоредби по съществени елементи, например лоялната конкуренция, прозрачността или социалните въпроси, чрез които да се избегнат злоупотреби на либерализирания пазар.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби в областта на предложението**

Разпоредбите на споразумението имат предимство пред съответните разпоредби в съществуващите двустранни споразумения за въздухоплавателни услуги между държавите членки и Катар. Въпреки това упражняването на съществуващите права за въздушно движение, които произтичат от тези двустранни споразумения и не са включени в настоящото споразумение, може да продължи, при условие че не се допуска дискриминиране между държавите членки и техните граждани.

Регламент (ЕС) 2019/712 за защита на конкуренцията във въздушния транспорт гарантира, че всички мерки, предприети въз основа на него, спазват международните задължения, включително тези в настоящото споразумение.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Член 100, параграф 2 във връзка с член 218, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Разпоредбите на споразумението имат предимство пред съответните разпоредби в съществуващите договорености с отделни държави членки. Споразумението създава едновременно за всички въздушни превозвачи от Европейския съюз еднакви условия за достъп до пазара и установява нови договорености за регулаторно сътрудничество и сближаване между Европейския съюз и Катар в области, които са от съществено значение за безопасното, сигурно и ефикасно функциониране на въздухоплавателните услуги. Тези договорености могат да бъдат постигнати само на равнище Европейски съюз.

Действия на равнището на Съюза ще бъдат по-подходящи за постигане на целите на предложението поради следните причини.

Споразумението позволява условията му да бъдат едновременно валидни в 27-те държави членки, като се прилагат еднакви разпоредби без дискриминация и в полза на всички въздушни превозвачи от Съюза, независимо от тяхната национална принадлежност. То включва всеобхватни разпоредби относно субсидиите, антиконкурентните практики и прозрачността, както и солидни механизми за прилагането им, като по този начин допринася за създаването на равни условия за въздухоплавателните услуги между ЕС и Катар, както и между ЕС и други дестинации, например в Азия, извършвани през Катар.

Споразумението също така гарантира на всички въздушни превозвачи от Съюза достъп до търговски възможности например във връзка с наземното обслужване, споделянето на кодове, интермодалността и възможността за свободно ценообразуване, и премахва изискването за въздушните превозвачи от Съюза да работят с местен спонсор за установяване на местни представителства в Катар. То също така включва разпоредби относно социални въпроси в съответствие с тези, предвидени в международните търговски споразумения на ЕС, които задължават страните да подобряват социалните и

трудовете политики съгласно международните си ангажменти, особено в контекста на Международната организация на труда (МОТ).

След преходния период въздушните превозвачи ще могат да осъществяват свободно пътнически и товарни услуги от всяка точка на Европейския съюз до Катар в единната нормативна рамка на споразумението, което понастоящем не е така. Въздушните превозвачи също така ще могат да осъществяват някои изцяло товарни превози до точки отвъд Катар при спазване на определени географски и честотни ограничения.

Постепенното премахване на всички ограничения за достъп до пазара между Съюза и Катар не само ще привлече нови участници на пазара и ще създаде възможности за обслужване на по-малко използвани летища, но също така ще улесни процеса на консолидация между въздушните превозвачи от Съюза.

- **Пропорционалност**

Ще бъде създаден съвместен комитет за обсъждане на въпроси, свързани с изпълнението на споразумението. Съвместният комитет ще насърчава обмена на експертни мнения и може да разглежда потенциални области за по-нататъшно подобряване на споразумението. Съвместният комитет ще бъде съставен от представители на Комисията и на държавите членки, и представители на Катар.

Освен това държавите членки ще продължат да извършват обичайните административни дейности, които изпълняват в контекста на международния въздушен транспорт, но следвайки общи и еднакво прилагани разпоредби.

- **Избор на инструмент**

Международно споразумение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

В съответствие с член 218, параграф 4 от ДФЕС Комисията проведе преговорите в консултация със специален комитет. По време на преговорите бяха проведени консултации както със заинтересовани страни от цялата верига за създаване на стойност във въздухоплаването, така и със социалните партньори, по-специално синдикатите. Направените коментари бяха взети предвид.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

Не се прилага.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Не се прилага.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Съюза.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Обобщение на предложеното споразумение**

Споразумението се състои от основната част, която включва основните принципи, и две приложения: приложение I относно преходните разпоредби и приложение II относно географската приложимост на правата на трафик по петата свобода за изцяло товарни услуги.

От 1 януари 2021 г. правото на Съюза вече не се прилага за Обединеното кралство. Следователно в споразумението с Катар всички препратки към Обединеното кралство в парафирания текст са заличени и е включена стандартна териториална клауза.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за подписване, от името на Съюза, и временно прилагане на Споразумението за въздушен транспорт между Държавата Катар, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 100, параграф 2 във връзка с член 218, параграф 5 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) На 7 юни 2016 г. Съветът упълномощи Комисията да започне преговори с Държавата Катар за споразумение за въздушен транспорт между Държавата Катар, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна (наричано по-долу „споразумението“). Преговорите приключиха успешно с парафиране на Споразумението на 4 март 2019 г.
- (2) Споразумението следва да бъде подписано от името на Съюза, при условие че бъде сключено на по-късна дата.
- (3) Споразумението следва да се прилага временно.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

С настоящото се одобрява от името на Съюза подписването на Споразумението за въздушен транспорт между Държавата Катар, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна, при условие че то бъде сключено.

Текстът на споразумението е приложен към настоящото решение.

Член 2

Генералният секретариат на Съвета изготвя акта за предоставяне на пълномощия за подписване на споразумението, при условие че то бъде сключено, на лицето/лицата, посочени от преговарящите по споразумението.

Член 3

До влизането в сила на споразумението то се прилага временно от Съюза съгласно член 29, параграф 3 от него.

Член 4

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател